

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

RECORDANCES

A la santa memòria del plorat Ignasi Iglesias

Mestre:

Quan mon cor, asserenat de la forta punyida que m'ha produït la teva dissortada mort, s'ha reconcentrat en si mateix, i el magí, recordant altres temps i fets gloriosos, ha fet història dels moments en què amb tu, oh, mestre!, conviut, s'ha redreçat la tendrívola gesta dels meus anys joves quan, amb la cooperació d'un estol d'amics representàvem en la intimitat i companyia d'obriers prosèlits d'ansies intel·lectuals, les teves obres.

¡Quin fruit d'amor i quanta sensibilitat per a l'art ens imposava la teva animada presència, ai!, que a no ésser per l'inesborrable treball teu, immortal, jamai no gaudirem!

La mort, envejosa potser del bé que atreia la teva obra en aquest món, t'ha allunyat de nosaltres, deixant-nos en ple desconhort, amb gran angoixa, que, únicament, podrà suavitzar l'exemplar afecte i veneració que et tindrem tota nostra vida.

Estimat mestre: no t'has mort per a mi. Servo tants records teus que en tots moments, que seran molts, en que jo vulgui gaudir de tu, viuré en tu; del calaix on tinc guardat el que més estimo, trauré les teves lletres, model de consells al jove-home, els teus retrats, tot ço que em porti a tu, amb les ales de mon esperit.

I llegint i repassant les teves lletres, i veient coses teves, recordaré tants motius amb què em demostrares la teva estimació, sobretot, d'allà València, quan fores mantenedor dels jocs florals i l'encisera bondat d'una "llauraoreta" t'inspirà espontàniament una dolcíssima poesia que et féu estimar, no tan sols per l'agraciada, sinó per tota la gent de l'horta valenciana que t'admira i en quin cor hi tens un niu de tendreses.

¡Oh, mestre!... Ja mon filllet no et besarà la mà quan amb freqüència ens trobàvem al tramvia, camí de Vallvidrera. Ja no ac-

ronaràs mai més la seva testa ni t'entretindràs esbullant-li els rulls. Quant et feres estimar per mon infant, qui, sempre, en anar-se'n al llit, fixant-se en ton retrat et feia adéu!, amb la maneta! En veure't avui als diaris, en pòstum retrat, també t'ha fet

adéu!, ignorant, pobret!, que ja era un acomiadament etern.

Estimat mestre: En besar la mà dreta, calenta encara, moments després de la teva mort, una fredor, la fredor de la separació trasbalsà la meva vida. I en el meu bes, Mes-

tre, ja saps que hi afegí el del meu fill, a qui sempre parlava de tu i de la teva glòria, de la glòria que conquistares per als humils i en la que s'haurien d'emmirallar tots els homes.

LLORENÇ D'OTERO

COMENTARI DEL POBLE

—Aviat semblarà una vaqueria!

Els explotadors de la mort

Troben bé la campanya que a la Premsa catalana es fa contra els explotadors de cadàvers, contra els explotadors dels grans homes.

Aquesta campanya està produint el millor efecte en l'opinió.

Els teatres que conreen la barbàrie escenificada, la niciesia i la lletgesa; que havien arreconat artísticament l'Iglesias i no representaven les seves obres, no tenen ara dret a invocar el seu nom i a organitzar-li vetllades i funcions d'homenatge que no necessita.

Aquest "veto" s'hauria d'estendre als editors i als periòdics que no combregaven amb les seves idees.

Tots els que no tenen sentiments catalans i democràtics provats, abusen apropiant-se una figura i fent-se seu un home que era del poble només.

Del poble i no de negociants: farsants i dels aprofitats que el volen fer entrar en combinacions gens rades.

També ací s'hi van barrejar interessos, que res tenien a veure amb la idealitat de l'eminent dramaturg.

Els explotadors de cadàvers van actuar en aquest moment també i van fer fer a l'autor d'"Els velis" un paper no gaire airós.

Contra tota mena d'explotadors de la mort, aixequem avui la nostra protesta des d'aquestes columnes.

L'OBRA SUBLIM

Plora altra volta Catalunya la mort d'un dels seus grans homes, d'un escriptor tan intel·ligent com humil i bo. Encara no ens sabem bé avenir amb la punyenta realitat: ha mort Ignasi Iglesias! I al traspàs del gran dramaturg, hem vist commoure's amb insospitada intensitat el cor aparentment indiferent i eixut per tantes coses de tot un poble...

Ignasi Iglesias, com sabeu, morí el 9 del mes que som. El 8, també al carrer de Trentaclus, assabentada de la seva gravetat, la gent esperava noves de l'estat de l'il·lustre autor. Quan, ben avançada la nit del següent, el trist desenllaç era del domini públic, un obrer em deia, commogut:

—La meua mare no sap qui és l'Ignasi Iglesias, però plora la mort de l'autor d'"Els velis".

No és tan erm i oblidat, no, el cor del poble!...

Després, allà on fou a casa l'Iglesias—una casa humil, simpàtica i amb un no sé què de silenciosa i trista, com diuen era ell; un entresol blanc i petit, tan petit que no comprenem com podia cabre-li aquell gran home, aquell que era, com amb encertada expressió s'ha dit en aquestes mateixes fulles, com un Déu creador de bondat i de bellesa...—allí assistirem a l'imposant espectacle d'un poble que va a retre el darrer homenatge al seu geni i al seu amic. Ai!, amics, qui pogués escriure el que sent i no pot expressar l'ànima en aquells instants! Sobre la mortalla que cobria el difunt, homes i dones s'hi inclinaven colorits i respectuosos. S'inclinaren i la besaren vells i joves, nins i modistes, soldats i dependents, estudiants i obrers, sobretot obrers, molts obrers... I quan algú — com nosaltres perdonem — gosà profanar, amb paraula eixorca, l'imposant espectacle, no el bofetejarem pas; perquè vam recordar el Mestre... tot bondat, tot humilitat, tot nobleza...

I l'endemà, l'esdeveniment suprem enguany a Catalunya resta fermat amb tanca de llorers i violetes, amb aquella munió d'obrers que seguien el fèretre, camí de Sant Andreu...

¿Què hi fa que qualche miserable egoista hi restés indiferent? Tant-se-val!

¿Què hi fa que qualche entremaliat intel·lectual hi fes literatura, regatejant tal volta glòria a l'imortal autor de "La festa dels ocells"? Tant-se-val! Tant-se-val!

Perquè Iglesias, que tenia un cor tan gran com la seva intel·ligència, "veia el poble i s'hi sentia identificat en els amors i en els

dolors" (Rovira i Virgili). I si això ho ha palesat, viu, amb les seves obres, ens ho diu, ara, mort, amb un gest de profeta que ha tingut, bo i mostrant-nos que el poble encara no és mort, i sent i pensa encara.

Perquè, en fi, amics meus, aquell seguici, que poc l'han dut ni el duran a llur darrera estada!

Plorem Ignasi Iglesias, que ha fet amb sa darrera obra, que és la més trista, la més sublim: ens ha mostrat *el cor del poble*.

J. AYMÀ I MAYOL

El senyor Esteve i la festa del llibre

Enguany el senyor Esteve, tan refractari i mesell amb les coses de la cultura, ha comprat un llibre. Sembrava havia bescantat draconianament, amb una dialèctica de sang i fetge, la lectura. S'hauria de festejar la conversió amb cucanyes i castells de focs d'artifici. La idea resta a disposició de qui la vulgui portar a cap, amb la garantia, per part nostra, de que no serà perseguit per pària del pensament. Hem refusat una proposta d'un estol de lectors, la qual consistia en obrir una subscripció pro-ciri a Sant Tomàs d'Aquins. Ens l'hem tret del damunt argumentant que fóra una ofensa greu dirigida a la sana guardiola del senyor Esteve.

Així que han estat informats de l'adquisició bibliòfila del nostre rei del seny, una obsessió preguntia s'ha penjat del nostre "caletus". ¿Quin dimoni de llibre haurà comprat? Val a dir que les nostres predileccions endevinaires eren per a una obra del senyor J. M. Folch i Torres, o per a la magna producció literària, "Les meves amigues les roses", del senyor Civera. Rendint culte a la veritat, direm que estàvem errats de mig a mig. Consultat el cas amb el llibreter venedor, ens ha tret de dubtes: el llibre és "La teca", del campió dels nostres cuiners. Ah, assenyat senyor Esteve!, vós sempre pràctic, pràctic, pràctic!... Un foraster, ignorant la vostra psicologia, ha gués votat per a un novel·lista rus, mentre que vós heu votat per a un cuiner català. Hem de protegir el parialisme, heus ací.

Amos i senyors del títol de l'obra que ha comprat el circumspecte economista, hem volgut saber encara quelcom més. ¿Per què s'haurà decidit a comprar un llibre l'acèrrim detractor de tota fulla impresa? Veient-lo pullular Rambla amunt i Rambla avall, amb l'embalum del llibre penjant d'una mà, ens ha vingut la resposta a flor de llen-

gua. Portava el llibre, com el diumenge el paquet de postres, com la revetlla de Sant Joan la coca i el vi ranci, com pel Rams el tortell i per Pasqua la mona. Total: un zelós cavaller, complidor dels manaments de la santa tradició. La cadena començada aquest any, seguirà vers l'etern, l'infinit. Durant 364 dies no comprarà un sol llibre, una trista pàgina de lletra de motllo, exceptuant — naturalment! — una possible crisi de paper higiènic. Arribarà, però, el 6 d'octubre i comprarà un llibre per tradició, perquè tothom en compra, exactament que per Setmana Santa treu del vell guardarrobes de noguera el jaqué endolat i la xistera anaftalinada.

FENICEX

Salvador Dalí

Artista de xarlestó
i de piano amb maneta
que té pura l'animeta
com un nen de biberó.
Es un salvatge pintor.

Diu que no vol ésser artista
que "odia l'art" ben clar i net.
¿Es un pintor completista
o artista de cabaret?

Sols sabem que té una barra
immensa, descomunal,
i el nen intrèpid s'hi agarrà,
i ens fa més d'un salt mortal.

Pinta amb art de futbolista,
i el noi és tan atrevit,
que en això de "futurista"
Marinetti li és petit.

Ell vol un món de salvatges
i de joves beneïtons,
i llavors els seus paisatges
els trobariem bufons.

¿No tenia por d'un "guardia"
quan deia que era anti-artista?
Deu ser tan avantguardista
com Gaziell de "La Vanguardia".

¿I si ens hi enfadem un poc
amb tantes animalades?
¿Sacabaria amb un joc
de castanyes ben donades?

Perquè ja en portem un tip
d'artistes d'aquesta mena.
Senyor, torneu-nos la grip
per la gent tan poca-pena.

Artistes d'art infernal,
salvatges i encanallits,
de barra descomunal,
sens ni el comú dels sentits,
que pinten ocells podrits.

Subconscients? Poca-vergonyes!
Incults, atrevits només;
pintors que pinten carronyes
i de l'art no en saben res.

FLIC

La santa tasca del poeta

Cant de dolor ha estat i de trasbals
per als vellets en l'hora greu del viure,
quan fluixegen les forces corporals
i els llavis no es contrauen per somriure.

El condol de quins resten en el món
i han vist vostres figures en escena,
que foren braus i forts i ja no ho són,
quina santa oració més rica i plena!

Els infantons òrfens, com s'han sentit
lluny de l'ombra i la mà que els compadia!
L'àngel s'ha fet estel i és a la nit
a dur-hi el llum d'un cor que s'ablaia.

L'orfenesa en retorn, entristirà
els anys dels infantons, fins que un pit noble,
amb la creu que l'Iglesias va deixà,
es faci apòstol abnegat del poble.

Cal envejar el nimbe que ha teixit
el llur telé en mig segle curt de brega,
i traginà una pedra sobre el pit,
la pedra de l'Amor que l'enmuega!...

J. COSTA I POMÉS

Diàleg dels desconeguts

IGLESIAS I EL POBLE

—Ja ha vist l'enterrament de l'Ignasi Iglesias.

—No

—Com no?

—No. No l'he vist: hi era i no veia res.
—El sentiment d'una pèrdua tant dolorosa. Es clar...

—Més dolorosa del que sembla. D'homes com Ignasi Iglesias no en neixen cada dia.

—Ja té raó, ja.

—Avui és l'època dels snobs; dels miquetes; dels catòlics, apostòlics i parisencs; dels mesquins; dels que fan teatre sintètic i reneguen del art; i no tenen cap grandesa ni cap humanitat.

—Però són els joves.

—Són uns joves que no tenen cap de les virtuts de la joventut: generositat, ardidesa, bondat. Són uns joves que odien el poble.

—Perquè el poble no vol saber res d'ells. D'aquesta generació dels nois-sintètics, dels nois-miquetes, d'aquesta generació, no en quedarà res.

—En canvi a Iglesias l'ha seguit tot un poble. Tot un poble que el conceïa, que l'estimava, que el venerava.

—Perquè era un home, era l'Home. I aquests nois són homes d'imitació, fabricats a qualsevol basar amb la menor quantitat possible d'idees i sentiments.

ANDREU BOSCH I BADIA

Com canvien els temps

En un llibre que acaba de publicar-se sobre Victor Hugo, hi ha unes pàgines que es refereixen a la seva núvia.

Aquesta — que es deia Adela — un dia de pluja, a fi de no embrutar-se el vestit de fang, va arromangar-se una mica les faldilles, deixant al descobert el començament del turmell. Victor Hugo ho va veure. Ho va veure i va indignar-se. Llegiu, en efecte, aquest fragment d'una lletra que li va dirigir:

"He de dir-te una cosa, estimada Adela, que em neguiteja molt. He de dir-te-la sens falta... i no sé com! No t'enutgis, Adela. Perdona'm. Considera només la santa intenció que em guia. Si saps veure-la tal com és realment, no em guardaràs rancúnia. Es això el que m'encoratja..."

Voldria, Adela, que no tinguessis tanta por d'embrutar-te el vestit quan vas pel carrer. Ahir vaig observar amb molta pena les extremades precaucions que hi prens... No podria explicar-te tot el que vaig sofrir quan vaig veure els transeünts que es giraven a mirar-te; aquella a qui jo respecto com al mateix Déu — pensava — és objecte de mirades impúdiques!"

Certament, el pobre Hugo, tot i la seva genialitat, era, a vegades, una mica ridícul. En matèria d'amor hom no pot ésser més que tres coses: sublim, picarese o ridícul. I el gran romàntic oscil·lava entre les dues extremes.

Tanmateix, en aquest cas, el ridícul, si es presenta com a tal i esdevé extraordinàriament còmic, és pel contrast de dues èpoques. Acostumats com estem a esguardar a ple aire l'efecte deliciós de les nostres joventes amb les faldilles arran de genolls, com hem de veure que hom s'escandalitzi de què una noia ensenyi els turmells?

Què diria avui el gran poeta romàntic? Què dirien tots els seus contemporanis? Probablement no-res...

Notes marginals

“Els capitalistes — va dir un gran financier, ministre de finances aïeshores — es divideixen en dues categories: bens i lleons. Però tots bèsties, a la fi.”

“Diuen que fer-se frare — escrivia Voltaire — és cercar la pròpia salvació. Tanmateix, si un soldat de camp de batalla tracta de salvar-se, hom l'afusella.”

Una altra nota de Voltaire:

“Llegiu, instruïu-vos — deia —; sols la lectura fortifica l'ànima. La conversació la dissipa, el joc l'encongeix.”

“Els moros de Déu — escriu bellament en “Lo somni”, el nostre Bernat Metge —, després de llur mort aniran al Paradís, en el qual trobaran rius d'aigua clara i neta, i de llet, la sabor de la qual no es mudarà, i de vi fort, delitable als bevents, i de mel colada... Hi haurà fonts, fruits, mullers, tapits de seda, i moltes poncelles amb les quals els moros de Déu jeuran; i després que les hauran desponcellades, elles cobraran llur virginitat.”

Encara que això de les poncelles desponcellades, eternalment virginals, sia una mistificació de Mahoma, no us sembla aquest Paradís un bon tros més seductor que el nostre, una mica aigualit?

Polèmiques internacionals

El brillant discurs que pronuncià, fa pocs dies, el ministre d'Afers Estrangers, francès, M. Briand, ha causat sorpresa i a la vegada una bona impressió en el món diplomàtic. Sorpresa, per les seves paraules un xic enèrgiques en què desenrotllà el seu tema vigorós, fugint de la normalitat amb què acostumava dirigir la paraula en el to pacífic i reconciliador de sempre. Impressió pel reflex que, a través del seu discurs s'ha deixat entreveure i que ha donat llum a molts punts obscurs, en la seva política, un xic malfiada i exigent.

Alemanya bescant de la seva actitud, concentrada en el desarmament de l'Imperi Germànic. S'han assabentat de què les darreres polèmiques celebrades a Ginebra, relacionades amb el desarmament dels Estats compresos al pacte, Briand no obrava amb la sinceritat que li era deguda, sospita que s'ha vingut a confirmar sua'a i que hom l'accepta com a ben fonamentada.

El discurs fou dels que cremava, consternant tothom, gairebé els propis francesos. Tota la pluja de paraules que abocà a l'assemblea, caigueren sobre l'Alemanya com una galleda d'aigua freda. Comentà que el país germànic no desarmava (això, naturalment, ho disfressava convenientment, perquè no resultés enutjós) i no desarmant creia que era un perill que amenaçava la pau mundial, que desnivellava la iniciativa tan heroïcament empresa.

Alemanya ha desarmat, tal com va comprometre's a desarmar-se complint el signament establert en el tractat. Però, segons M. Briand, encara Alemanya és un perill i se l'ha de tractar amb precaucions per a no veure enderrocada la muralla tan fortament aixecada i amb miras a què aquestes precaucions?

Alemanya — diu — és un perill perquè té una existència forta, pel seu gran esperit nacional, per la seva riquesa i vigorós impuls i pel seu sentiment patriòtic.

Aquestes implicacions del ministre francès resulten ésser un xic ridícules i pinto-

resques. ¿Per quina raó natural un poble que progressa pels seus propis mitjans, un poble que per les arts de la pau s'ha plantejat una política social cimentada en una indústria prosperant, en un sentiment patriòtic vigorós, en una ralçada preponderant i ingeniosa, se l'acusa d'ésser un perill per a la pau mundial? ¿No és lògic que un Estat d'aquesta categoria sigui el capdavanter, el principal interessat a assolir el gran anhel que batega en el pit de tots els exèrcits de la pau, de desarmar totes les potències armades? Sens dubte que al senyor Briand se li acumulen les idees diabòliques que portaren la guerra l'any 1914, i, en recordar-les no pot aguantar les esgarrifances que inquieten els seus membres.

JOAN VALLESPINÓS ANDRÉS

Fragments d'una lletra

Oh, hivern que t'apropes! ¿Qui pogués fruitir la malenconia dels teus dies grisos en el repòs asosseगत de la llar enyorada!... ¿Qui pogués trobar-se en el recolliment d'aquella cambra tant temps fa buida, en les fosques tardes tempestuoses, oint el colpejar juganer de la pluja en els cristalls entelats de la finestra, o bé guaitar per ells el fugir, entre núvols de pols, de les darreres fulles arrossegades pel buf impetuós i gelat de la tramuntana, que udola al seu pas furient pels carrers humils de l'enyorada vila meva!...

Feliços vosaltres!, que no heu vist trencada la vida tranquil·la al costat de la família; que no sabeu del dolor agudíssim d'un adéu forçós als éssers estimats, per anar a sofrir lluny la lentitud exasperant dels dies, en mig de gent estranya, indiferent a la tristesa aclaparadora que envaeix l'ànima malalta d'enyorança; en mig de gent sense cor ni consciència, i el repugnant contacte de la qual no podeu evitar, ni menys imposar entre ells la vostra dignitat d'home a cada punt trepitjada, befada per ells, que mai ni l'han coneguda i que creuen, en canvi, ésser el super-home, amb carta blanca per a fer obeir, sense donar lloc a la més petita observació en contra de l'ordenat, totes les baixeses i actes, els més repugnants, que els són dictats per un suposat i mal entès deure o per senzill caprici.

Oh, hivern, hivern dels dies grisos i més freds que mai que pressent l'ànima meva, les teves fredors m'espanten en la vida rígida i sense escal' que arrossego! .. Per això remembro amb malenconia els passats allà lluny, en el tranquil redós de la llar enyorada, a l'amor d'aquells éssers per quins únicament la vida us és cara...

GALLARANC

ELS CONSEQUENTS

—Mira si el capfica aprendre de llegir que fins ha avorrit la sopa de lletres.

Estampes de la costa

El poble de Vilanet és, com tothom sap, una població treballadora, inquieta, i la majoria dels seus pobladors, gent de fàbrica, de tremp liberal i una mica rebec. Seria per aquest fet, o per altre que no sabriem explicar, que la fe dels vilatans era escassa, almenys així ho demostraven, car, als ritus religiosos, hi assistia poca concurrència.

Uns ho atribuïen a les passades i aferrissades lluites de classe, que la població havia sofert, i que els dirigents dels desposseïts havien aprofitat per escampar la llavor d'ateisme.

Altres pensaven, però, que la causa principal era el trobar-se al front del ramat creient, fins a aquella data, un home poc relacionat, sec en el parlar i, per conseqüència, no molt amable.

Al cap de pocs dies, els feligresos s'omplien d'optimisme, en saber-se la notícia de què la plaça, llavors vacant, seria coberta per un pastor simpàtic, eloqüent, hàbil per a la conquesta d'adeptes, s'entén, i, és clar, amb aquesta adquisició, la fe hi guanyaria en gran manera i tot el poble acabaria anant a missa.

Els moralistes no hi veien de contents pensant que, aquest senyor, sabria inculcar bons exemples, especialment a les dones, i posaria remei al desvergonyiment de les modes en ús, cabells curts com els homes, faldilles fins al genoll, escots immorals, etc.

Els que no tenen cap més ideal que la santa caritat, veieren, amb el nou mossèn, un medi per a què les ànimes pietoses i adinerades es deslliuressin de llurs sobres, i les almoïnes, fins llavors escasses, anirien a dojo; tot era esperances per l'estil.

El dia de l'arribada no es féu esperar molt, i Vilanet es vestí de festa. Homes, dones, criatures, tothom anà a rebre'l; pocs es quedaren a casa, només els més rene-gats.

Crits, visques, música i llum, junt amb un gran arc que deia: “Bienvenido”; fou l'apoteosi d'aquell dia de joia.

Avid del contacte popular, llençà el dia següent un manifest, saludant els creients, el poble tot, àdhuc féu el sacrifici de saludar els ateus; i començaren tot seguit les seves prediques, les quals eren cada dia més sucoses.

Els dies han transcorregut, i els veïns de Vilanet han fet la seva vida normal; ningú no s'ha eternit, llevat dels que ja ho estaven, i així els ànims dels més entusiastes han decaigut; el nombre de feligresos no augmenta; la immoralitat no és exterminada; els escots són cada dia més bèllics; algunes creients van als banys amb llur promès; els nois van a missa amb cos de camisa; es ballen danses exòtiques enfront del temple; és a dir, pecats de tot calibre.

Per altra part, les dames de “La Benèfica” no es desprenen d'una pesseta, llueixen, de tant en tant, en alguna tómbola, i res més.

Els que esperaven, bocabadats, el desvetllament religiós de Vilanet, han quedat decebuts.

Les prediques fetes no han tingut cap efecte, han estat un fracàs, i, naturalment, el pastor està disgustat en veure que ningú no en fa cas, després d'escarrassar-s'hi tant.

L'única cosa que l'aconsola és que ha pujat les tarifes i tothom paga.

ROC DE FRAGA

ENTRE VICTIMES

—¿Saps perquè li grinyolen les sabates a aquest senyor? Perquè encara no les ha pagat.

—Ca!, això no és veritat. Si ho fos, també li grinyolaria la levita.

ATACS A L'IDIOMA

—Es casat? I amb “prole”?

—No, senyor; casat amb l'Antonieta.

BONA VOLUNTAT

—On vas tan de pressa?

—A evitar que dos es peguin.

—Dos?

—Sí, home; el que em segueix i jo!

AQUEST NUMERO HA ESTAT

VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

L'art cinematogràfic americà i els films "sonors"

El capital americà ha invertit una quantitat enorme de dòlars en la indústria cinematogràfica. No és estrany, doncs, que tracti, per tots els mitjans i amb un esforç desesperat, de mantenir la preponderància que exerceixen al mercat mundial.

Quan, per fi, els Estats Units van comprendre una mica que la qualitat de la seva producció era francament detestable, diren d'infondre's nova saba contractant els principals actors cinematogràfics europeus. La seva riquesa els va permetre de reunir elements de gran valor. Però aquests valors van quedar ben aviat "americanitzats" i llur vàlua artística conseqüentment minvada.

Ara, la necessitat sempre creixent de renovar la producció i l'afany de coses noves i extraordinàries, ha forçat la indústria americana a cercar alguna cosa que, realment, constituís una superació definitiva. Això ha cregut trobar-ho en els films parlants que els americans anomenen films "sonors". ¿Aquest — diem-li — nou art, reeixirà, tanmateix?

Ja fa molt de temps que hom buscava a Hollywood un aparell capaç d'enregistrar paral·lelament les imatges i els sons, i de restituir-los amb un sincronisme perfecte. Sembla que això ha estat assolit i, en efecte, certes empreses han incorporat a llurs programes ordinaris un film "sonor", el qual, naturalment, desvetlla de manera extraordinària l'interès del públic. En general, però, sols es tracta, encara, d'assaigs més o menys afortunats, reproduccions d'escenes curtes on el "jazz" dona la nota dominant: hi predomina, més que el teatre, el "music hall".

Nosaltres — i Europa tota — no coneixem el film parlant. Algunes debils provatures, sense transcendència, han tingut lloc a Alemanya, a Anglaterra, a França. I val a dir que, a part del problema industrial que aquest afer presenta, el nou art, fruit de la unió monstruosa del cinema i del teatre, és mirat, al vell continent, amb molta desconfiança. ¿Com fer concordar ponderativament, en efecte, el dinamisme cinematogràfic amb el ritme noble i lent de la paraula?

Reflexions de La Rochefoucauld

No hi ha més que una classe d'amor, però n'existeixen moltes còpies distintes.

El silenci és el millor partit que pot prendre el que desconfia de si mateix.

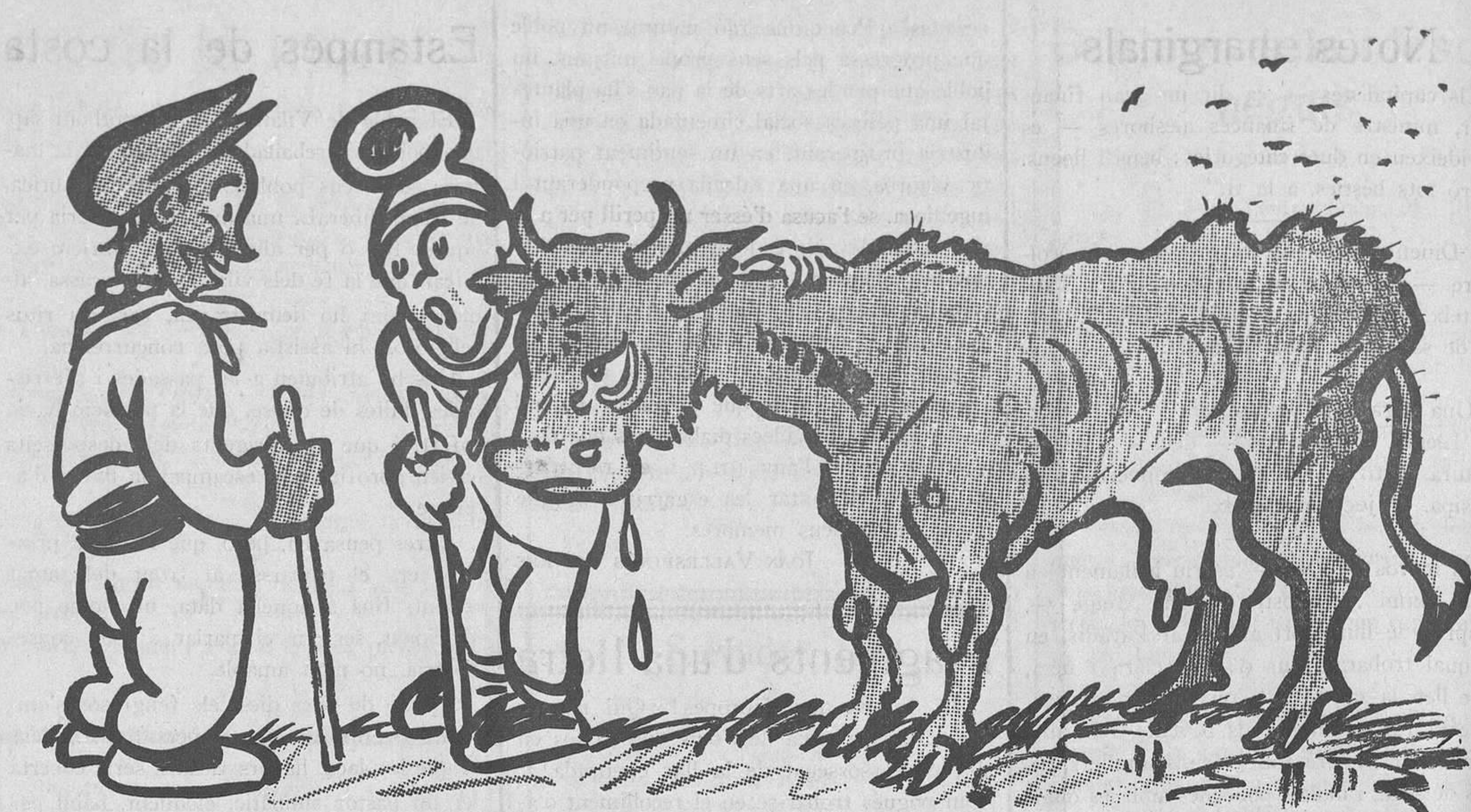
Sols és propi de grans homes el tenir grans defectes.

La major part de la gent jutja les persones per llur popularitat o fortuna.

El veritable valor és fer sense testimonis el que hom no seria capaç de fer davant la gent.

L'orgull no vol deure, l'amor propi no vol pagar.

Quan reps el bé d'altri, aquest exigeix que aguantis el mal que et fa després.

S'HA D'APROFITAR TOT

—Què en vas a fer botifarra?

—No; el porto a la Plaça de Catalunya per si el volen posar en un pedestal.

Endevinalles

¿Hi ha ningú que sàpiga quina és la planta més útil a l'home?

La planta dels peus.

¿Quina diferència hi ha entre un jutge i una escala?

En què l'un fa aixecar la mà i l'altre fa aixecar el peu.

¿Quins són els metges que no poden estafar en fer pagar la consulta?

Els oculistes, perquè fan obrir els ulls.

Quina és la lletra més humida?

La a, perquè es troba a les vores de l'aigua (a-igu-a).

J. PORTELL

A Nicaragua es celebraran dintre de poc temps eleccions presidencials, i a fi de què no hi hagin tupinades — per part dels contraris —, es marcarà els electors amb una substància química, la qual evitarà que un mateix individu pugui votar més d'una vegada.

Sembla que aquest nou procediment ha estat imaginat pels nordamericans, que ja consideren els naturals de Nicaragua com un ramat de bens. I per això els volen marcar.

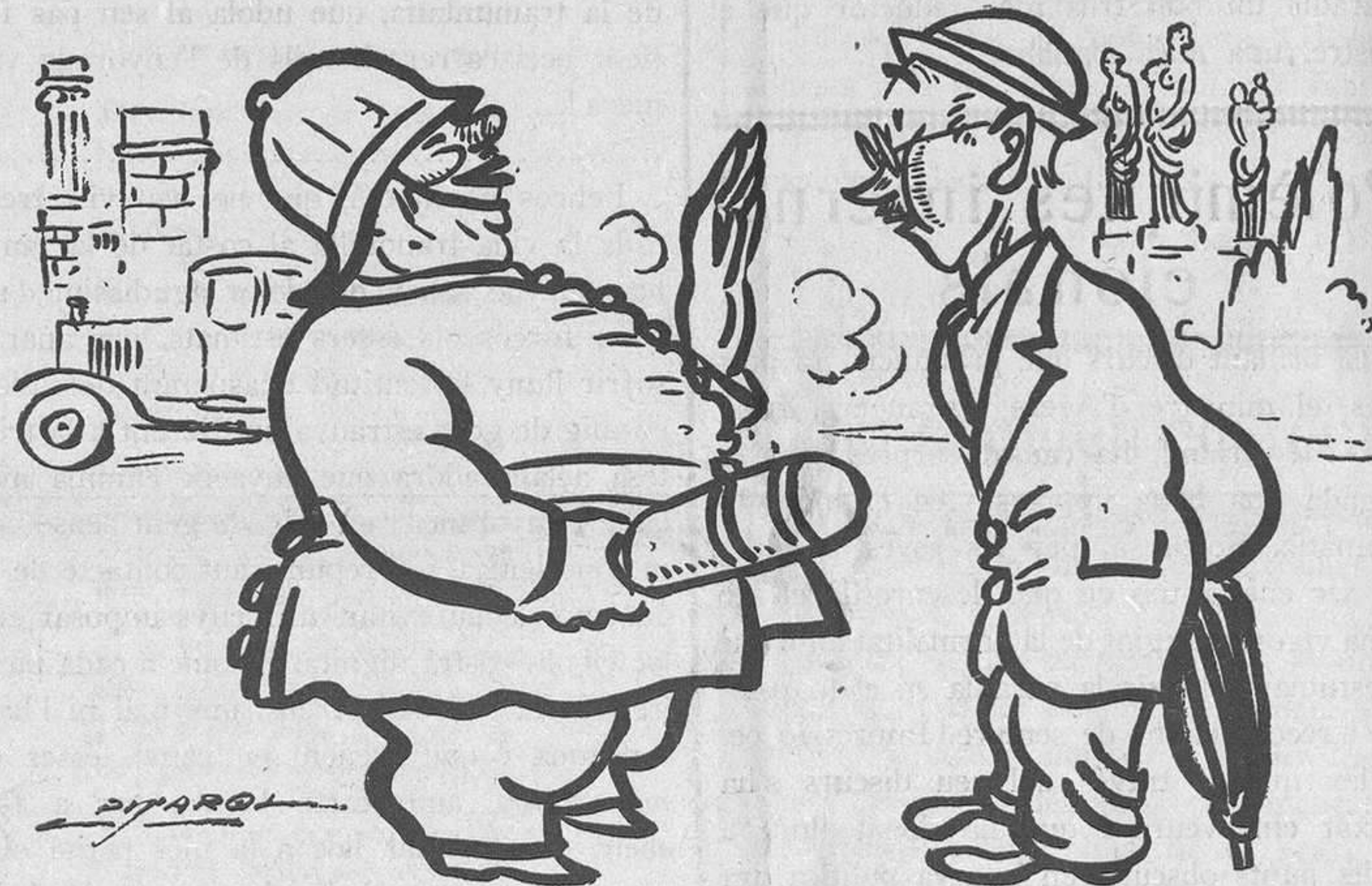
Fa temps s'anuncia la imminent aparició d'un diari catòlic que es titularà "El Matí", com si les sagristies no en tinguessin prou de Premisa addicta.

La característica, però, del nou diari carcunda, serà l'intel·lectualisme, representat per varis coneguts escriptors que fan de savis i que tenen el decidit propòsit d'imprimir al futur quotidià un sentit de modernitat fins ara absent de les publicacions d'aquesta mena.

Ja és molt significatiu que la tasca de propaganda l'hagin començat a Mataró, país de les cebes.

Recorden, sinó, que la ceba havia estat un temps símbol del modernisme.

Es fan treballs per a constituir a Barcelona

NO HO SABEN TOT

—Que sap quan tornarà a passar el "z" pelíx.?

—Pregunti-ho a l'urbà d'allà dalt, que n'hi deuen haver.

un Club Femení d'Esports, on les senyores puguin entrenar-se per practicar esports de tota mena.

¿No fóra més convenient fundar una Escola de treballs domèstics que, ara com ara, és el que més necessiten conèixer les dones?

L'ex-alcalde de Madrid, comte de Valllelano, ha tingut una gran pensada. Proposa que es doni el nom d'Antoni Maura a un futur vaixell de la nostra esquadra, i, tot seguit, s'hi han adherit "A B C" i "La Epoca".

Nosaltres, francament, ho trobem un xic exposat, car fóra un vaixell que s'inclinaria sempre a la dreta, i això el faria estar constantment en perill de naufragi.

Comuniquen d'Estocolm que, per portar excés de velocitat, amant amb auto pels carrers de la ciutat, li ha estat imposada una penya de 500 corones a un nét del rei Gustau V.

500 corones! Ja ho fan ben fort a Suècia... Nosaltres amb una ens hauriem acontentat.

Ha mort a Varsòvia un cèlebre mèdium espiritista anomenat Guzik, el qual tenia l'especialitat d'evocar i fer comparèixer els animals difunts.

Quina desgràcia! Pensar que quan morin certes personalitats ja no hi haurà qui pugui posar-nos en comunicació amb llurs esperits.

Al Congrés de Cinematografia, inaugurat fa pocs dies a Madrid, hi fou convidat l'ex-ministre senyor Francos Rodríguez, el qual es va proclamar fervent admirador de l'art mut.

No cal dir que per manifestar aquesta admiració, va xerrar més que un lloro.

Totes 'es coses estranyes passen als Estats Units.

A Xicago s'acaba de veure un judici de divorci, promogut per una senyora que ho ha fet tres vegades amb el mateix marit.

S'hi va casar fa set anys per primera vegada i, al cap d'un quant temps, se'n va separar legalment; tornà a casar-se després amb el mateix subjecte i altre divorci; passats uns quants mesos; per últim va reincidir una altra vegada en el casori i ara l'ha tornat a desfer, diu que per a sempre més.

Aquesta senyora deu voler batre el record dels divorcis. No en pot ésser d'altra.

Mussolini ha pronunciat darrerament un discurs dient que d'ara endavant pensa dedicar-se a desvetllar les activitats agràries. Creu que fins ara els governs han concedit excessiva importància a les grans urbs i que es comet una injustícia amb el camp, deixant-lo abandonat.

Imp. La Campana i L'Esquella. Olm, 8.—Barna